
A N N A L E S
UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA
LUBLIN – POLONIA

VOL. XLVIII, 3

SECTIO H

2014

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Katedra Finansów Przedsiębiorstw

ANNA LESZCZYŁOWSKA

*Koszt kapitału własnego w przedsiębiorstwie jako koszt podatkowy
– rozwiązania modelowe*

Interest on equity capital as an allowance for business income tax – model approaches

Słowa kluczowe: podatek dochodowy od osób prawnych, koszt kapitału, koszty uzyskania przychodów, system podatkowy

Key words: corporate income tax, interest on equity, allowance for corporate equity, tax system

Wstęp

We współczesnych systemach podatkowych rozpowszechnione jest preferencyjne traktowanie kapitału obcego na gruncie podatku dochodowego od przedsiębiorstw. Wynika to z możliwości odliczenia od przychodów odsetek od długu, podczas gdy kapitał własny nie daje takiej możliwości. Może to prowadzić do nadmiernego zadłużania, co szczególnie w warunkach kryzysu przyczynia się do wzrostu ryzyka finansowego. W odpowiedzi na tę cechę podatku dochodowego powstała koncepcja opodatkowania dochodu przedsiębiorstwa w taki sposób, aby do kosztów uzyskania przychodów zaliczyć kwotę odpowiadającą „oprocentowaniu” kapitału własnego, analogicznie do odsetek od długu¹. Dzięki temu zapewniona zostaje neutralność

¹ W artykule, aby całość uprościć, mowa jest o koszcie kapitału własnego, a określenia „oprocentowanie kapitału własnego” i „odsetki od kapitału własnego” są stosowane zamiennie. Należy je rozumieć jako oprocentowanie i odsetki od kapitału własnego obliczane na potrzeby podatkowe, koszt kapitału własnego uznany podatkowo. Ich istotę oraz uzasadnienie na gruncie analizowanej w artykule koncepcji podatkowej wyjaśniono w części pierwszej opracowania. W literaturze anglo- i niemieckojęzycznej, z której koncepcja ta się wywodzi, powszechnie stosuje się określenia *interest on equity* oraz *Eigenkapitalverzinsung*.

podatku dochodowego względem źródeł finansowania. Jednocześnie tak ujęta podstawa opodatkowania nie powoduje nadmiernego fiskalizmu i generuje bodźce do samofinansowania przedsiębiorstw. Podejście to zostało zapoczątkowane pracami E. Wengera w Niemczech oraz R. Boadwaya i N. Bruce'a, a następnie zespołu kierowanego przez M. Gammiego w Wielkiej Brytanii [Wenger, 1983, s. 207 i nast.; Boadway, Bruce, 1984; Gammie (red.), 1991].

Problem badawczy, któremu poświęcono artykuł, dotyczy sposobu uwzględnienia oprocentowania kapitału własnego w konstrukcji podatku dochodowego, dzięki czemu ten istotny z ekonomicznego punktu widzenia koszt działalności gospodarczej nie jest pomijany na gruncie podatkowym. Przedmiot rozważań stanowi podatek od dochodu pomniejszonego o odsetki od kapitału własnego obliczany i pobierany na poziomie spółki (ang. *allowance for corporate equity*)².

Celem artykułu jest przeprowadzenie identyfikacji oraz analizy rozwiązań modelowych zmierzających do uznania oprocentowania kapitału własnego w przedsiębiorstwie za koszt podatkowy podlegający odliczeniu, podobnie jak odsetki od kapitału obcego.

Zastosowano metodę analizy regulacji prawa podatkowego funkcjonującego w wybranych krajach w celu określenia różnic pomiędzy stosowanymi w praktyce rozwiązaniami a teoretycznym ujęciem modelowym badanej koncepcji podatkowej. Pomocniczo przeprowadzono również analizę piśmiennictwa traktującego o ACE.

Oryginalny element artykułu stanowi szczegółowa analiza rozwiązań modelowych w podatku dochodowym, w której wyniku zaproponowano ich autorski podział. Omówiono również najnowsze doświadczenia praktyczne z roku 2009 i lat późniejszych, które nie były jak dotąd częstym przedmiotem zainteresowania w literaturze międzynarodowej ani w polskim piśmiennictwie. W wyniku zestawienia modelu teoretycznego z jego wdrożeniami w państwach europejskich wyodrębniono trzy modele: klasyczny, przyrostowy oraz przyrostowy z dualną stawką podatkową. Jest to zagadnienie aktualne, obecne w międzynarodowej dyskusji. Wywodząc się z teorii opodatkowania, jednocześnie ściśle wiąże się z rozwiązaniami stosowanymi w systemach podatkowych różnych krajów.

Pierwsza część artykułu jest poświęcona uzasadnieniu, na gruncie teoretycznym, uznania oprocentowania kapitału własnego za koszt podatkowy. W części drugiej skupiono się na występujących w teorii i praktyce rozwiązaniach modelowych. Ich omówieniu poświęcone są kolejne podrozdziały. Całość zamyka zakończenie.

² W artykule stosowany jest skrót „ACE”. Możliwe są również modyfikacje tej koncepcji, które generują ulgę podatkową na poziomie współnika. Wykraczają one poza zakres niniejszego opracowania.

1. Uzasadnienie dla uznania oprocentowania kapitału własnego za koszt podatkowy

W literaturze przyjmuje się, że dochód z kapitału składa się z dwóch zasadniczych elementów. Można wyodrębnić część odpowiadającą normalnemu zwrotowi z kapitału (ang. *normal return to capital*) i część przewyższającą go, określaną jako zwrot ponadnormatywny (ang. *above-normal return to capital*). Pierwsza z nich odpowiada stopie zwrotu wolnej od ryzyka, druga natomiast obejmuje premię za ryzyko oraz renty ekonomiczne (ang. *economic rents*) [Zodrow, 2007, s. 9; *Fundamental Reform...*, 2007, s. 50]. Renty ekonomiczne oznaczają kwotę wynagrodzenia za usługi czynników produkcji przewyższającą poziom możliwy do uzyskania przy ich alternatywnym zastosowaniu. Powstają na przykład dzięki większej wydajności, lepszemu dostępowi do rynku w porównaniu z konkurencyjnymi przedsiębiorstwami, zaangażowaniu rzadkich zasobów naturalnych, wykorzystaniu udostępnianej w danym regionie infrastruktury, tańszej sile roboczej, technologii, jak również pomysłowi i talentowi przedsiębiorcy. Renty ekonomiczne stanowią nadwyżkę przychodów nad szeroko rozumianymi kosztami powstającymi w związku z działalnością przedsiębiorstwa, powiększonymi o koszty wynikające z finansowania kapitałem obcym oraz własnym [Mintz, Seade, 1991, s. 180].

Kapitał własny w przedsiębiorstwie, zarówno wewnętrzny, jak i zewnętrzny, pierwotnie pochodzi z oszczędności gospodarstw domowych. W związku z tym przyjmuje się, że jego udostępnienie powinno zostać wynagrodzone minimalną stopą zwrotu, jaką można uzyskać, inwestując środki na rynku kapitałowym i odnosząc korzyść na poziomie stopy zwrotu wolnej od ryzyka. Stopa ta jest podstawową rekompensatą dla gospodarstw domowych za rezygnację z konsumpcji bieżącej i jej odroczenie w czasie. Dochód stanowiący to wynagrodzenie powinien być chroniony przed opodatkowaniem, aby zapewnić międzyokresową neutralność decyzyjną. Obciążona podatkiem powinna zostać dopiero nadwyżka dochodu ponad tę wartość, zwiększająca zdolność podatkową jednostki [Siemers, Zöller, 2006, s. 4].

Podstawowym elementem koncepcji ACE jest pomniejszenie przychodów podatkowych o kwotę, która ma odzwierciedlać normalny zwrot z kapitału własnego. W ten sposób korzystne podatkowo traktowanie długu, które uzewnętrznia się w tarczy podatkowej na odsetkach, zostaje rozszerzone na dochód (całkowity lub jego część – w zależności od stosunku wartości dochodu i wartości odliczenia) osiągniany przez właściciela z kapitału zainwestowanego w przedsiębiorstwo. Co istotne, koncepcja ACE zakłada wyłączenie z podstawy opodatkowania tej części zysku, która wartościowo ma odpowiadać, zdefiniowanemu powyżej, normalnemu zwrotowi z kapitału własnego. Sposób ustalenia wartości normalnego zwrotu z kapitału własnego na potrzeby podatkowe powinien być relatywnie prosty, co powoduje, że podatnicy mogą go określać według jednolitych zasad. W związku z tym stopa procentowa, którą można zastosować do określenia wartości odliczenia podatkowego, ma charakter hipotetyczny. Ustala się ją w przybliżeniu dla wielu podmiotów gospodarczych,

które w rzeczywistości cechują się różną skalą działalności, odmiennym poziomem rentowności itd.³ Jest to zarazem tzw. ochronna stopa procentowa (ang. *protective interest rate*), ponieważ ustalone za jej pomocą odliczenie – poprzez mechanizm tarczy podatkowej – wywiera pozytywny wpływ na wzmacnianie bazy kapitałowej podmiotów gospodarczych i wspiera ich samofinansowanie. W ten sposób opodatkowaniu podlega wyłącznie dochód rezydualny, stanowiący różnicę między całkowitym dochodem a jego częścią odpowiadającą normalnemu zwrotowi z kapitału.

2. Modele podatku dochodowego, w których oprocentowanie kapitału własnego stanowi koszt podatkowy

Dla ustalenia wartości kapitału własnego E. Wenger przyjmuje jego bilansową wartość rozumianą jako majątek netto (po odliczeniu zobowiązań przedsiębiorstwa). Jest to wielkość wyjściowa, w odniesieniu do której stosowane są drobne korekty [Schinz, 2009, s. 137–139]. Uwzględnia się przy tym pierwotne wkłady właścicieli, zakumulowane wartości wypracowanego w poprzednich okresach, niepodzielonego zysku, jak również nowy kapitał pozyskany z zewnątrz.

W odniesieniu do stopy procentowej zasadniczo powinna ona być ustalana indywidualnie dla każdego podmiotu. Ze względu na techniczną trudność takiego rozwiązania zaproponowano stosowanie rynkowej stopy procentowej wolnej od ryzyka [Bond, Devereux, 1995, s. 58; Rose, 1998, s. 262]. Jako przybliżenie proponowane są stopy zwrotu z państwowych dłużnych papierów wartościowych, najczęściej o kilkuletnich okresach zapadalności. W literaturze panuje przekonanie o słuszności wykorzystywania uproszczonego podejścia, gdyż przyczynia się ono do poprawy neutralności i efektywności opodatkowania, a przy tym jest łatwe do zastosowania w praktyce [Keen, King, 2002, s. 407].

Dla wyodrębnienia modeli ACE funkcjonujących w praktyce kluczową jest zatem analiza dwóch parametrów: kapitału własnego służącego jako podstawa do wyznaczenia wartości odliczenia oraz stopy procentowej, która odzwierciedla minimalny zwrot z kapitału dla inwestora i koszt jego wykorzystania przez przedsiębiorstwo. Oba parametry decydują po pierwsze o tym, w jakim stopniu dane rozwiązanie jest zgodne z pierwotnym ujęciem teoretycznym, a po drugie, jak duży ubytek wpływów podatkowych może ono spowodować. Identyfikacja zróżnicowanych modeli ACE została przeprowadzona na podstawie wyników analizy szczegółowych rozwiązań stosowanych w różnych krajach w zakresie dwóch następujących kwestii:

³ W literaturze można również spotkać określenie „fikcyjne” i „hipotetyczne odsetki” (ang. *notional interests*). Wiąże się ono z faktem, że wartość odsetek od kapitału własnego pociąga wprawdzie za sobą skutek podatkowy w postaci zmniejszenia podstawy opodatkowania, nie są to jednak odsetki faktycznie odprowadzone przez przedsiębiorstwo, jak ma to miejsce choćby w przypadku kredytu.

- 1) po pierwsze: co stanowi podstawę naliczenia kwoty odpowiadającej odsetkom od kapitału własnego – cały kapitał własny w określonym momencie pomiaru czy przyrost kapitału własnego w danym okresie;
- 2) po drugie: czy kwota odpowiadająca odsetkom od kapitału własnego jest odliczana od przychodów, czy też opodatkowana (z zastosowaniem niższej stawki podatkowej).

W wyniku analizy rozwiązań zastosowanych w państwach europejskich wyodrębniono trzy modele, którym nadano następujące określenia: model klasyczny⁴, model przyrostowy i model przyrostowy z dualną stawką podatkową.

2.1. Model klasyczny

Klasyczny model ACE funkcjonował w Chorwacji w latach 1994–2000. Obecnie istnieje on w Belgii (od 2007 roku) i w Liechtensteinie (od 2011 roku)⁵.

W Chorwacji za podstawę wyznaczenia wysokości odliczenia przyjęto księgową wartość kapitału własnego. Wielkość ta była ustalana co miesiąc, co uznawano za zbędną komplikację [Schinz, 2009, s. 246]. Hipotetyczne oprocentowanie kapitału własnego ustalono na poziomie 5% powiększonym o wskaźnik wzrostu cen wyrobów produkcyjnych. W regionach zaliczonych do zacofanych gospodarczo były dopuszczone podwyższone stopy oprocentowania kapitału własnego.

W belgijskim podatku dochodowym od przedsiębiorstw wartością wyjściową do wyznaczenia wartości odliczenia jest kapitał własny wykazany w bilansie zamknięcia za rok obrotowy łącznie z zyskami zatrzymanymi, ustalany zgodnie z zasadami księgowymi. Stosowana stopa procentowa jest równa przeciętnej miesięcznej stopie zwrotu z 10-letnich obligacji rządowych, przy czym nie powinna ona przekroczyć poziomu 3% [European Commission, 2013, s. 55].

Z kolei w Liechtensteinie dochód pomniejsza się o równowartość 4% kapitału własnego, który również jest korygowany na potrzeby podatkowe. Stopa procentowa ulega zmianom co rok. Także i w tym państwie wprowadzenie ACE było motywowane chęcią likwidacji nierównego traktowania źródeł kapitału oraz wzmocnienia bazy finansowej przedsiębiorstw, a także zamiarem przyciągnięcia inwestorów [Schreiber, 2011, s. 2].

⁴ Określenie przyjęte za A. Klemmem [2006, s. 6].

⁵ W Chorwacji i Liechtensteinie został on wprowadzony przy współudziale niemieckich naukowców z Heidełberskiej Grupy Podatkowej.

2.2. Model przyrostowy

Model przyrostowy funkcjonuje we Włoszech (od 2011 roku)⁶, zaś jego odmiana na Łotwie (od 2009 roku). Opiera się on na obliczaniu kosztu kapitału własnego nie od stanu, lecz od przyrostu kapitału własnego po 31.12.2010 roku. Dotyczy to zmian kapitału własnego powstałych np. wskutek pozyskania dodatkowych środków od właścicieli, jak i zatrzymania wypracowanych zysków. Oprocentowanie kapitału własnego ustalono na poziomie 3% w latach 2011–2013, a począwszy od 2014 roku jest ono określane przez rząd [OECD, 2013, s. 15]. Motywacją do ponownego wprowadzenia ACE we Włoszech wiązała się z ograniczeniem zadłużenia przedsiębiorstw, co jest, jak już wspomniano, szczególnie istotne w warunkach kryzysu gospodarczego [European Commission, 2012, s. 110].

Zmodyfikowany system przyrostowy przyjęto na Łotwie [Staubli, Küttel, 2013, s. 2]. W przypadku zatrzymania całości lub części zysku w spółce od przychodów odlicza się równowartość odsetek naliczonych według stopy procentowej odpowiadającej pożyczce tej samej wysokości. Referencyjną stopą procentową jest przeciętna stopa pożyczkowa łotewskiego banku centralnego w danym roku [European Commission, 2012, s. 114].

2.3. Model przyrostowy z dualną stawką podatkową

Najdalej idącą modyfikację systemu ACE stanowi model przyrostowy z dualną stawką podatkową, który funkcjonował we Włoszech (w latach 1997–2003) oraz w Austrii (2000–2004). W okresie ich obowiązywania rozwiązania te ulegały zmianom, które miały na celu zwiększenie wpływów budżetowych⁷.

W modelu włoskim przewidziano ustalenie na potrzeby podatkowe przyrostu wartości kapitału własnego powstałego poprzez zatrzymanie zysków lub nową emisję w okresie po wprowadzeniu reformy. Co istotne, oprocentowanie tej części kapitału własnego nie podlegało odliczeniu od dochodu, ale opodatkowaniu niższą stawką – występował dualizm stawki podatkowej. Dochód dzielono na dwie części: w stosunku do jednej z nich, która odpowiadała uznawanemu podatkowo oprocentowaniu kapitału własnego, stosowano obniżoną, preferencyjną stawkę w wysokości 19%. Następnie obliczano zysk rezydualny, będący różnicą między całkowitym dochodem a częścią dochodu opodatkowaną niższą stawką, który był obciążony przeszło 30-procentową stawką standardową [Oropallo, Parisi, 2005, s. 4]. Całkowitą kwotę podatku obliczano przy użyciu następującej formuły [Parisi, 2005]:

⁶ Z początkiem 2011 roku, po siedmioletniej przerwie, we Włoszech powrócono do systemu ACE. Por. punkt 2.3.

⁷ Szczegółowa analiza poszczególnych zmian została przedstawiona w: [Leszczyłowska, 2014].

$$T = t_z(D - r\Delta KW_{96}) + t_n r\Delta KW_{96},$$

gdzie:

T – podatek należny,

D – dochód przed odliczeniem kwoty odpowiadającej oprocentowaniu kapitału własnego, ustalonymu dla potrzeb podatkowych,

ΔKW_{96} – przyrost kapitału własnego po 1996 roku,

r – stopa oprocentowania kapitału własnego na potrzeby podatkowe,

t_z – standardowa stawka podatku dochodowego,

t_n – obniżona stawka podatku dochodowego.

Włoskim wariantem ACE zostały objęte zarówno spółki kapitałowe opodatkowane podatkiem dochodowym od osób prawnych, jak też spółki osobowe i osoby fizyczne [Bardazzi, Parisi, Paziienza, 2004, s. 7].

W Austrii przyrost kapitału własnego w ciągu roku obrotowego obliczano na podstawie przeciętnego kapitału własnego w roku podatkowym i poprzedzających go latach. Przyrost uprawniający do stosowania odliczenia pojawiał się dopiero wówczas, gdy kapitał za rok obrotowy miał wartość większą niż najwyższy poziom kapitału własnego z poprzednich siedmiu lat. Stanowiło to utrudnienie w wykorzystaniu ulgi oraz powodowało znaczny stopień skomplikowania systemu [Petersen, Rose, Schmidt, 2006, s. 15]. Tu również występował dualizm stawek podatkowych. W odniesieniu do kwoty stanowiącej równowartość hipotetycznych odsetek od kapitału własnego wprowadzono obniżoną stawkę w wysokości 25%. Pozostała część dochodu podlegała obciążeniu według standardowej stawki podatkowej, wynoszącej 34% [*Eigenkapitalzuwachsverzinsung...*, s. 1]. Oprocentowanie kapitału własnego było wyznaczone w odniesieniu do stopy oprocentowania obligacji skarbowych. Systemem ACE objęto zarówno spółki kapitałowe, jak i osobowe oraz przedsiębiorstwa osób fizycznych sporządzające sprawozdania finansowe.

Zakończenie

Celem artykułu było dokonanie identyfikacji i analizy rozwiązań modelowych w podatku dochodowym, które zmierzają do uznania za koszt podatkowy kwoty odpowiadającej oprocentowaniu kapitału własnego. Ma ona podlegać odliczeniu od przychodów na równi z odsetkami od kapitału obcego. W badaniu wyodrębniono trzy modele: klasyczny, przyrostowy i przyrostowy z dualną stawką.

Za wprowadzeniem ACE, zwłaszcza w klasycznym ujęciu, przemawiają względy neutralności opodatkowania w odniesieniu do decyzji ekonomicznych podmiotów gospodarczych. W szczególności dotyczy to niewywierania przez podatek dochodowy wpływu na wybór źródeł finansowania przedsiębiorstwa (kapitał własny lub obcy).

Postulat neutralności opodatkowania względem decyzji finansowych jest jednak realizowany kosztem wpływów podatkowych, których ubytek następuje przynajmniej w okresie przejściowym, kiedy nie uwidoczni się jeszcze ewentualny efekt wzrostowy reformy podatkowej. Z tego względu, praktyczna motywacja aby wprowadzić zmodyfikowane modele ACE zamiast pierwotnego modelu teoretycznego, wiązała się z chęcią uzyskania wyższych wpływów podatkowych. Niemniej jednak przyrostowe modele ACE również mają na celu złagodzenie ciężaru podatkowego nałożonego na normalny zwrot z kapitału własnego, tyle tylko, że w przeciwieństwie do modelu klasycznego nie eliminują go całkowicie.

Należy zauważyć, że aby ustalić wysokość odliczenia, potrzebna jest odpowiednia ewidencja księgowa, której prowadzenie zależy od formy prawnej i wielkości przedsiębiorstwa. Mimo że przedstawione w artykule modele podatkowe odnosiły się do różnych form prawnych przedsiębiorstw, objęcie nimi małych jednostek nieposiadających osobowości prawnej wiązałoby się z koniecznością prowadzenia przez nie bardziej skomplikowanej ewidencji. Mimo tego, jak pokazują doświadczenia państw europejskich, podatek od dochodu pomniejszonego o koszt kapitału własnego jest możliwy do wprowadzenia w praktyce bez konieczności dokonywania rewolucyjnych zmian systemu podatkowego.

Bibliografia

1. Bardazzi R., Parisi V., Paziienza M.G., *Modelling direct and indirect taxes on firms: a policy simulation*, "Austrian Journal of Statistics" 2004, vol. 33, no. 1–2.
2. Boadway R., Bruce N., *A General Proposition on the Design of a Neutral Business Tax*, "Journal of Public Economics" 1984, no. 24.
3. Bond S.R., Devereux M.P., *On the design of a neutral business tax under uncertainty*, "Journal of Public Economics" 1995, no. 58.
4. *Eigenkapitalzuwachsverzinsung nach §§ 11 und 37 Abs. 8 EStG sowie §§ 11 Abs. 2 und § 22 KStG (zu StRefG 2000)*, s. 1, <http://www.finanzjournal.at/assets/files/eigenkapitalzuwachsverzinsung.doc> (dostęp: 15.04.2014).
5. European Commission, *Taxation trends in the European Union*, Brussels 2012.
6. European Commission, *Taxation trends in the European Union*, Brussels 2013.
7. Eurostat, *Taxation trends in the European Union*, 2012 edition.
8. Gammie M. (red.), *Equity for Companies: A Corporation Tax for the 1990s*, Institute for Fiscal Studies, London 1991.
9. Keen M., King J., *The Croatian Profit Tax: An ACE in Practice*, "Fiscal Studies" 2002, vol. 23, no. 3.
10. Klemm A., *Allowances for Corporate Equity in Practice*, International Monetary Fund Working Paper 2006, no. 06/259.
11. Leszczyłowska A., *Współczesne koncepcje podatku dochodowego*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2014.
12. Mintz J.M., Seade J., *Cash Flow or Income? The Choice of Base for Company Taxation*, "The World Bank Research Observer" 1991, vol. 6, no. 2.
13. OECD, *Fundamental Reform of Corporate Income Tax*, OECD Tax Policy Studies 2007, no. 16.
14. *OECD Tax Database. Explanatory Annex. Part II Taxation of Corporate and Capital Income*, Document updated May 2014.

15. Oropallo F., Parisi V., *Will Italy's Tax Reform Reduce the Corporate Tax Burden? A Microsimulation Analysis*, Societa Italiana di Economia Pubblica, Dipartimento di Economia Pubblica e Territoriale, Universita di Pavia 2005, Working Paper no. 403.
16. Parisi V., *A cross country simulation exercise using the DIECOFIS corporate tax model*, European Commission 2003.
17. Petersen H.-G., Rose M., Schmidt C., *Reformvorschlag: Zinsbereinigte Gewinnsteuer (ZGS)*, Rheinisch-Westfälisches Institut für Wirtschaftsforschung 2006, Essen.
18. Rose M., *Konsumorientierung des Steuersystems – theoretische Konzepte im Lichte empirischer Erfahrungen*, [w:] „Steuersysteme der Zukunft”, G. Krause-Junk (red.), Duncker & Humblot, Berlin 1998.
19. Schinz P., *Zinsbereinigte Gewinnsteuer unter Berücksichtigung von Maximierungskalkülen internationaler Unternehmungen*, Verlag Dr. Kovac, Hamburg 2009.
20. Schreiber S., *Liechtenstein: Attraktiver Steuerstandort für deutsche und schweizerische Unternehmen*, KPMG 2011, https://www.kpmg.com/CH/de/Library/KPMG-in-the-Media/Documents/pa_20110904_Liechtenstein-Attraktiver-Steuerstandort-fur-deutsche-und-schweizerische-Unternehmen_DE.pdf (dostęp: 28.04.2014.).
21. Siemers L.H.R., Zöllner D., *Das Übergangmodell der Einfachsteuer: Eine Effiziente Unternehmensbesteuerung?*, MPRA Paper no. 757, 2006.
22. Staubli A., Küttel R., *Notional interest deduction. Die Einführung einer zinsbereinigten Gewinnsteuer im Kontext der Unternehmenssteuerreform III*, PWC 2013, http://www.pwc.ch/user_content/editor/files/articles13/pwc_20131107_schweizer_treuhaender_staubli_kuettel.pdf (dostęp: 02.05.2014.).
23. Wenger E., *Gleichmäßigkeit der Besteuerung von Arbeits- und Vermögenseinkünften*, „Finanzarchiv” 1983, no. 41.
24. Zodrow G.R., *Should capital income be subject to consumption-based taxation?*, Oxford University Working Paper 2007.

Interest on equity capital as an allowance for business income tax – model approaches

It is common for the majority of income tax systems all over the world that the cost of debt financing lowers the taxable income while financing with equity is not treated similarly. The question raised in the article is connected with the way the cost of equity financing can be calculated for tax purposes. The aim of the paper is to identify and to analyze some model approaches which allow to lower the taxable base with the cost of equity financing. Some practical experiences from several European countries are analyzed which enables to distinguish between classical model, incremental model and incremental model with a dual tax rate.